

مرکز تحقیقات اسلامی

اصفهان

گامی

عمران
علیه السلام

www.ghaemiyeh.com
www.ghaemiyeh.org
www.ghaemiyeh.net
www.ghaemiyeh.ir

زیبایی و آراستگی

شرح رفتار شما با ظاهره

حسین سلیمانی

۱۱۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

رهنما ۱۱۵ (زیبایی و آراستگی)

نویسنده:

حسین سلیمانی

ناشر چاپی:

انتشارات آستان قدس رضوی - به نشر

ناشر دیجیتال:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

۵	فهرست
۷	رهنما ۱۱۵ (زیبایی و آراستگی)
۷	مشخصات کتاب
۹	اشاره
۱۴	دریچه
۱۶	درآمد
۱۸	فصل اول «می خواهم الگو شوم!»
۱۸	اشاره
۲۰	سلامت و بهداشت
۲۱	پنجره
۲۲	پنجره
۲۳	پنجره
۲۴	پنجره
۲۶	فصل دوم «کت شلوار با دمپایی دستشویی!»
۲۶	اشاره
۲۸	آراستگی
۲۹	پنجره
۳۰	پنجره
۳۲	پنجره
۳۴	پنجره
۳۶	فصل سوم «چه بپوشم؟»
۳۶	اشاره
۳۸	لباس و پوشش
۳۹	پنجره

۴۰	پنجره
۴۲	پنجره
۴۵	پنجره
۴۶	فصل چهارم « خانه مهرا! »
۴۶	اشاره
۴۸	مسکن
۴۹	پنجره
۵۰	پنجره
۵۲	پنجره
۵۸	فصل پنجم « ضرورت »
۵۸	اشاره
۶۰	خرید
۶۱	پنجره
۶۲	پنجره
۶۳	پنجره
۶۴	فصل ششم « بخوانیم و بنویسیم »
۶۴	اشاره
۶۶	زبان فارسی
۶۷	پنجره
۶۸	پنجره
۶۹	پنجره
۷۰	خلاصه
۷۰	بیشتر بخوانیم
۷۲	درباره مرکز

رهنما ۱۱۵ (زیبایی و آراستگی)

مشخصات کتاب

سرشناسه : سلیمانی، حسین، ۱۳۴۵ -

عنوان و نام پدیدآور : زیبایی و آراستگی «شرح رفتار شما با ظاهر» : رهنما (۱۱۵) / نویسنده حسین سلیمانی. ؛ [برای آستان قدس رضوی، معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی] ؛ تهیه اداره پاسخگویی به سؤالات دینی آستان قدس رضوی؛ تولید اداره تولیدات فرهنگی آستان قدس رضوی.

مشخصات نشر : مشهد: آستان قدس رضوی، شرکت به نشر، ۱۳۹۶.

مشخصات ظاهری : ۶۴: تصویر : رنگی ؛ جیبی

فروست : به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)؛ ۲۲۱۰.

مجموعه رهنما؛ ۱۱۵.

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۰۲-۲۷۱۵-۲

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

یادداشت : چاپ قبلی: انتشارات قدس رضوی، ۱۳۹۳.

عنوان دیگر : شرح رفتار شما با ظاهر

موضوع : زیبایی شخصی -- جنبه های مذهبی -- اسلام

موضوع : Beauty, Personal -- Religious aspects -- Islam

موضوع : راه و رسم زندگی (اسلام)

موضوع : Conduct of life -- *Religious aspects -- Islam

موضوع : فرهنگ ظاهر آرای

موضوع : Beauty culture

شناسه افزوده : شرکت به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)

شناسه افزوده : (Behnashr Company (Astan Quds Razavi Publications)

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. اداره پاسخگویی به سئوالات دینی و اطلاع رسانی

شناسه افزوده : آستان قدس رضوی. اداره تولیدات فرهنگی

رده بندی کنگره : BP252/45/س 8 از 9 1396

رده بندی دیویی : 297/636

شماره کتابشناسی ملی : 4727031

ص: 1

اشاره

تصوير

□

ص: ۲

تصوير

□

ص: ٣

تصوير

□

ص: ٤

دریچه

به ظاهرت فکر میکنی ، و به رابطه ات با «او» ، از خودت سؤال می کنی:

۱. سلامت و بهداشت چه نقشی در زندگی و ظاهرت دارد؟

۲. چگونه آراستگی را رعایت کنی؟

۳. لباس و پوششت چگونه باید باشد؟

۴. خانه ات چگونه باید باشد؟

۵. و به طور کلی رفتارت با ظاهرت چگونه باید باشد؟

«زیبایی و آراستگی» فرمول هایی هستند در جهت پاسخ به سئوالات بالا و شرح رفتار «تو» با «ظاهرت» بر اساس مبانی اسلام.

تصوير

□

ص: ٨

یکی از ابعاد پیشرفت با مفهوم اسلامی عبارت است از سبک زندگی کردن...مثل نوع مسکن ، نوع لباس.....مسئله خط ، مسئله زبان....این ها [قسمتی از] آن بخش های اصلی تمدن است که متن زندگی انسان است.....برای ساختن این بخش از تمدن نوین اسلامی ، به شدت باید از تقلید [از غرب] پرهیز کنیم.

یک قلم و چند مداد رنگی داده اند تا چیزی بکشی و رنگش کنی؛ یادت می آید دوران مدرسه را که معلم یادتان می داد چگونه نقاشی بکشید و می گفت: «بچه ها نقاشی ها وقتی قشنگ تر میشن که چیزایی که کشیدیم رو همونجوری بکشیم و رنگ کنیم که خدا کشیده و رنگشون کرده»

و انسانی که کشیده بودی و رنگ سیاهش را پاک کردی و سعی کردی انسان را جوروی بکشی که خدا می خواهد.این روایت نقاشی و رنگ آمیزی است.

فصل اول « می خواهیم الگو شوم!

اشاره

تصویر

□

ص: ۱۱

تصوير

□

ص: ١٢

یک ریش فوق العاده بلند، نسبتاً غیر تمیز! یک شلوار پلنگی هشت جیب، یک پیرهن بلند، چشمانی تیزبین و گاهی غیر تیزبین، کفشی نیمه ورکشیده، گاهی با جوراب و گاهی بی جوراب و در کل انسانی ژولیده و نامرتب که بوی عطر هرگز از وی استشمام نمی شود! خانه ای که مرتب و منظم نیست و بوی زباله هایی که آشپزخانه را پُر کرده اند و... .

در ذهن بعضی ها، این تصور و تعریف غلط از یک انسان مسلمان و بهداشت وی است! یعنی به برخی آدم ها تا از یک انسان مسلمان می گویی، ذهنشان می رود سمت چنین ظاهرها و چنین بهداشتی!

چرا باید به غلط چنین چیزی در ذهن برخی باشد؟

اگر همه ما به یک فرمول عمل کنیم، نقاشی و رنگ آمیزی بخشی از زندگی مان به کلی تغییر می کند؛ این فرمول در خدمت سلامت و بهداشت است:

«یکی از موارد ایمان = نظافت و پاکیزگی» (۱)

جدای از اینکه نظافت و بهداشت بخشی از فطرت آدمی است، انسان ذاتاً پاکی و پاکیزگی را دوست دارد. یک بُعد دیگر هم دارد؛ انسان مؤمن نشانه و نمونه ای از اسلام هم هست. بخواهیم یا نخواهیم وقتی کسی اسلام و ایمان را به خودش وصل می کند، می شود نمونه ای از اسلام؛ راه رفتنش، غذا خوردنش، زندگی کردنش، تیپ و ظاهرش و... همگی می شوند نمونه ای از اسلام و اگر به درستی باشند، می شوند تبلیغ خوبی برای اسلام و اگر به درستی نباشند... بگذریم!

آدم های زیادی دیده ایم که فقط به خاطر تیپ و ظاهر غیرمنظم و پاکیزه، برخی انسان های به ظاهر مؤمن تمایلشان به دین کم شده است و برعکس، آدم های زیادی فرضاً یک روحانی را فقط و فقط به خاطر چین های تمیز عمامه اش دوست داشته اند و به تبع آن به اسلام هم علاقمند شده اند. می خواهیم بگویم مسئله پاکیزگی و نظافت، مسئله بسیار مهمی است:

ص: ۱۴

۱- رسول خدا می فرمایند: نظافت از ایمان است و ایمان به همراه صاحبش در بهشت اند (مستدرک الوسائل، ج ۱۶، ص ۳۱۹).

و خداوند پاکیزگان را دوست دارد. (۱)

جریانی که برای یکی از علما رخ داده بود، ماجرایش بسیار عبرت انگیز است.

این عالم بزرگوار در حال مسافرت از شهری به شهری دیگر، در بین راه برای رفتن به دستشویی، در کنار مسجدی از ماشین پیاده می شود. راننده این عالم بزرگوار بعد از مدتی احساس می کند تأخیر این عالم در بازگشت به ماشین زیاد شده است و نگران می شود. به سمت دستشویی ها می رود و می بیند که حاج آقا مشغول تمیز کردن و شست و شوی دستشویی های آنجاست. راننده از آن عالم عزیز به خاطر این کارش سؤال می کند و آن عالم در جواب می گوید: «غیرمسلمان ها به این منطقه رفت و آمد دارند؛ خوب نیست ببینند دستشویی مسلمان ها اینقدر کثیف است!»:

ص: ۱۵

كَانَ الرِّضَا «يَدْخُلُ الْمُتَوَضَّأَ فِي خُفِّ صَغِيرٍ».

امام رضا [به جهت رعایت نظافت و بهداشت] برای دستشویی رفتن از کفش دیگری استفاده می کرده اند. (۱)

واقعاً گاهی ما در حق اسلام خیلی جفا می کنیم. اسلامی را که سراسر تمیزی و نظافت است و حتی برای چگونگی رفتن به دستشویی هم آداب خاص و ذکر دارد را درست رعایت نمی کنیم و باعث می شویم هم خودمان ضرر کنیم هم دیگران تصویر مناسبی از اسلام در ذهنشان نیفتد.

هیچ دین و شریعتی به اندازه اسلام و هیچ پیامبری به اندازه رسول گرامی اسلام به بهداشت و نظافت توجه نکرده است؛ توجه ویژه به مسواک، به بوی خوش، به آراستگی ظاهر، به تمیزی موها، به دفع به موقع زباله ها، به رعایت بهداشت محل زندگی، به رعایت بهداشت و نظافت خیابان و... آنقدر روایت و آیه درباره نظافت و بهداشت داریم که ذکر آنها مجال وسیعی می خواهد و در اینجا فرصت برای بیانشان نیست؛ ولی حیف که گاهی این مسائل را رعایت نمی کنیم:

ص: ۱۶

پيامبر از دوران كودكى، موجود نظيفى بود. برخلاف بچه هاى مكه و برخلاف بچه هاى قبائل عرب، نظيف و تميز و مرتب بود. در دوران نوجوانى، سرشانه كرده، بعد در دوران جوانى، محاسن و سرشانه كرده، بعد از اسلام، در دورانى كه از جوانى هم گذشته بود و مرد مسنى بود، پنجاه شصت سال سن او بود، كاملاً مقيد به نظافت بود.^(۱)

حالا بياييد همه باهم مانكن شويم! يعنى بشويم الكويى از اسلام و ظاهر خودمان و زندگى مان را با نظافت و بهداشتى كه مد نظر اسلام است، اسلامى كنيم.

توجه به بوى خوش، توجه به لباس تميز، توجه به مسواك، توجه به از بين بردن به موقع موهاى زايد بدن، توجه به چيدن به موقع ناخن ها، توجه به حمام رفتن، توجه به بهداشت اماكن عمومى و اسلامى و ...

اين آراستگى ظاهر كم كم به درون انسان هم سرايت مى كند و وجود انسان را هم پاكيژه مى كند. يك مغازه دار نمى تواند بگويد مغازه دار خوبى است، وقتى وى ترين مغازه اش نامرتب و كثيف است و يك انسان مؤمن نمى تواند بگويد مؤمن كامل است، وقتى به تميزى و نظافت و

ص: ۱۷

۱- . بيانات مقام معظم رهبرى در خطبه هاى نماز جمعه تهران، ۱۳۷۹/۲/۲۳.

بهداشت اهمیت نمی دهد.

چه خوب می شود زندگی و چقدر لذت بخش می شود زندگی کردن اگر ظاهر خودمان و جامعه مان را همان گونه رنگ آمیزی کنیم که خدا می خواهد و خدا سفارش کرده است. قلم رنگ آمیزی به دست شماست. به چیزی که خدا می خواهد نگاه کنید و رنگش کنید.

ص: ۱۸

فصل دوم «کت شلوار با دمپایی دستشویی!»

اشاره

تصویر

□

ص: ۱۹

تصوير

□

ص: ٢٠

در لباس و پوشش اگر مردی یک مایو که مربوط به استخر است را بپوشد و بعد با کفش پاشنه بلند زنانه و یک پیراهن مخصوص میهمانی ظاهر بشود، احتمالاً وی را به تیمارستان معرفی خواهیم کرد، یا مثلاً اگر کسی با آفتابه چایی بخورد، احتمالاً زودتر از فرد قبلی به تیمارستان معرفی اش می کنیم، یا مثلاً همین عنوان مطلب «کت شلوار با دمپایی دستشویی!»، اگر کسی این دو را با هم بپوشد، واقعاً انسان خنده اش می گیرد و می داند که اینها با یکدیگر تناسب ندارند.

حتماً تا به حال اسم خشکشویی را شنیده اید؛ بعضی ها لباس را می دهند فقط برای شستن و بعضی ها لباس را می دهند به خشکشویی ها هم برای شستن و هم برای اتو کردن. اگر کسی لباسش تمیز تمیز باشد، ولی اتو نداشته باشد، یک چیزی کم است؛ یعنی انسان پوشیدن لباس تمیز ولی غیر اتو کرده و غیر آراسته را نمی پسندد. اگر کسی موهایش تمیز باشد؛ ولی آنها را شانه نکرده باشد و ژولیده باشند، یک چیزی کم است و انسان موی تمیز را به تنهایی کافی نمی داند و ...

تمیزی به تنهایی کافی نیست. بعد از تمیزی، آراستگی هم مهم است.

استفاده از عطر، مرتب و منظم بودن موها، اتو کشیده و منظم بودن لباس ها و حتی تناسب لباس ها از جهت جنس، رنگ و... با یکدیگر همگی جزء آراستگی محسوب می شوند. همان گونه که هیچ دینی به اندازه اسلام به تمیزی اهمیت نداده است، هیچ دینی هم به اندازه اسلام به آراستگی اهمیت نداده است. پیامبر اسلام جدای از تمیزی، به آراستگی هم اهمیت می دادند(۱) و همیشه لباس ها، موها و ریش هایشان و... آراسته و مرتب بوده است

پنجره

[پیامبر] وقتی می خواست نزد مسلمانان و رفقا و دوستانش برود، حتماً عمامه و محاسن را مرتب و تمیز می کرد، بعد بیرون می آمد. همیشه با عطر، خود را معطر و خوشبو می کرد. ... هر روز چند مرتبه مسواک می کرد. دیگران را هم به همین نظافت، به همین مسواک، به همین ظاهر مرتب، دستور می داد.(۲)

اساساً تمیزی بدون آراستگی هیچ فایده ای ندارد و آراستگی هم بدون تمیزی بی فایده است. نمی شود کسی اتو کشیده؛ ولی کثیف باشد.

ص: ۲۲

۱- رسول خدا، آراستگی را دوست داشت و ژولیده بودن را نمی پسندید (مکارم الأخلاق، ص ۳۳).

۲- بیانات مقام معظم رهبری در خطبه های نماز جمعه تهران، ۲۳/۲/۱۳۷۹.

نمی شود کسی لباسش تمیز باشد؛ ولی اتو نداشته باشد؛ انسان هر دوی اینها را کامل نمی داند.

خلاصه که اسلام همانند تمیزی، برای آراستگی هم فرمول دارد؛ یک فرمول کاملاً ساده که هم برای زنان است و هم برای مردان و تنها تفاوت میان زنان و مردان، در این فرمول خصوصیات جنسیتی آنان است که مثلاً بلند کردن ناخن برای زن زینت است و خوب است؛ اما برای مرد خوب نیست (۱) و... البته باید دقت شود وقتی ناخن بلند شد، باید آن را از نامحرم پوشاند.

با عمل کردن به این فرمولدر کنار فرمول پاکیزگی، ظاهر انسان می شود مطلوب اسلام و ظاهر انسان همان گونه رنگ می شود که خداوند می پسندد.

پنجره

«مرتب بودن لباس ها و تناسب شان + اصلاح و پیرایش + بوی خوش + استفاده از زینت = آراستگی انسان مؤمن»

ص: ۲۳

۱- . پیامبر به مردان می فرمودند: ناخن هایتان را بگیرید و به زنان می فرمود: بعضی ناخن هایتان را نگهدارید که داشتن برخی ناخن های بلند برای زنان زینت است (مکارم الأخلاق، ص ۶۶).

استادی همیشه سعی می کرد جدای از اتوکشیده و مرتب بودن لباس هایش، رنگ آنها و مدل دوختشان هم با هم تناسب داشته باشد. همین کارش و همین توجهش در سفرهای تبلیغی هم دید خوبی نسبت به روحانیون داده بود و هم اینکه ارتباطش با جوان ها و مردم رنگ دیگری گرفته بود.

علتش این است که انسان، زیبایی، آراستگی و تمیزی را دوست دارد و همچنین انسان آراسته، راحت تر و بهتر در دل می نشیند. پیامبر بیش از هر فرد دیگری به این موارد اهمیت می دادند و به نظر می رسد یکی از دلایل مهم قرار گرفتن پیامبر در دل مردم هم همین بوده است.

بعد از مسئله لباس، مسئله اصلاح و پیرایش به وجود می آید؛ شانه کردن موهای سر(۱) و صورت، منظم بودن آنها و... این مسئله هیچ ارتباطی به دارایی یا نداری انسان ندارد و از ویژگی های انسان مؤمن است.(۲)

بوی خوش(۳) و استفاده کردن از زینت(مانند انگشتر) و هر نوعی از کارهای شرعی و حلال دیگری که به آراستگی کمک می کنند، برای

ص: ۲۴

-
- ۱- . پیامبر: کسی که موی سرش را نگه می دارد، باید با خوبی با آن رفتار کند (دعائم الاسلام، ج ۲، ص ۱۵۸).
  - ۲- . امام صادق می فرمایند: از ویژگی های مؤمن، زیبایی و آراستگی در عین نداری است (اصول کافی، ج ۲، ص ۲۳۱).
  - ۳- . امام باقر می فرمایند: شایسته نیست زن آراستن خود [برای شوهرش] را تعطیل کند؛ هر چند به انداختن گردنبندی باشد (اصول کافی، ج ۵، ص ۵۰۹).

جسم انسان نیز دارای فایده است. (۱)

آخرین نکته ها در مورد آراستگی است. این مسائل خیلی مهم هستند. جدای از اینکه این مسئله در جامعه دارای جایگاه می باشد، در تحکیم بنیان خانواده مؤثر بوده و اسلام به آن سفارش کرده است. (۲)

زن و شوهرهای زیادی هستند که به خاطر رعایت نکردن این موارد از ناحیه شریک زندگی شان کارشان به جدایی و طلاق کشیده است. مردان زیادی بوده اند که زنانشان به آراستگی و تمیزی و آرایش کردن و... برای آنها اهمیت نمی داده اند و بعد از مدتی یا جدا شده اند یا اینکه همسرانشان به انحراف کشیده شده اند و برعکس، این هم هست و زنان زیادی بوده اند که عدم توجه شوهرانشان به آراستگی باعث انحراف شان شده است:

پنجره

امام رضا می فرمایند:

قال: إِنَّ فِي الْخِضَابِ أَجْرًا وَالْخِضَابُ وَالتَّهَيُّةُ مِمَّا يَزِيدُ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ فِي عَقِّهِ النِّسَاءِ وَ لَقَدْ تَرَكَ النِّسَاءُ الْعِفَّةَ بِتَرَكِ

ص: ۲۵

-
- ۱- پیامبر می فرمایند: استفاده کردن از بوی خوش، جسم را شاداب می کند (طَبُّ النَّبِيِّ، ص ۲۵). امام صادق می فرمایند: شانه کردن سر، تب را از بین می برد و شانه کردن ریش، داندان های انسان را محکم می کند (اصول کافی، ج ۶، ص ۴۸۸).
  - ۲- امام باقر می فرمایند: شایسته نیست زن آراستن خود [برای شوهرش] را تعطیل کند؛ هرچند به انداختن گردنبندی باشد (اصول کافی، ج ۵، ص ۵۰۹).

خودآرایی مردان مایه افزایش عفت و پاکدامنی زنان است؛ [چراکه] برخی زنان بر اثر ناآراسته بودن مردانشان شوهرانشان را رها کرده اند. (۱)

نکته آخر هم اینکه باید توجه شود، این کارها، این آراستگی ها و آرایش ها و زینت ها باید در محدوده احکام الهی باشد، باید حد و حدود در آنها باید رعایت شود (۲) و ... .

امروزه حتی عطرهایی رواج پیدا کرده اند که توجه جنس مخالف را جلب می کنند و متأسفانه برخی زنان و مردان به جای آنکه از این عطرها و این گونه مسائل برای همسرشان استفاده کنند، در جامعه و کوچه و خیابان گذر می کنند و باعث انحراف خود و دیگران می شوند.

اینکه زنی خودش را جوری آراسته کند که مردان نامحرم از وی خوش شان بیاید، یا اینکه مردی به گونه ای لباس بپوشد که مورد توجه زنان نامحرم قرار بگیرد و بعد بگوید: «اسلام گفته است آراسته باشید!»، یک شوخی بزرگ و مسخره کردن اسلام است! این مسئله مثل این می ماند که فردی دزدی کند و بعد بدهد به فقرا بگوید اسلام گفته است به فقیر کمک کنید:

ص: ۲۶

۱- . وسائل الشیعه، ج ۲، ص ۸۸-۸۹.

۲- . امام صادق می فرماید: بپوش و آراسته باش؛ چراکه خدا زیباست و زیبایی را اگر از حلال باشد، دوست دارد (وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۶).

يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِندَ كُلِّ مَسْجِدٍ.

ای فرزندان آدم! زینت و آراستگی خود را در هر مسجدی همراه داشته باشید. (۱)

ص: ۲۷

۱- اعراف: ۳۱.

فصل سوم «چه بپوشم»؟

اشاره

تصویر

□

ص: ۲۹

تصوير

□

ص: ٣٠

همیشه وقتی یک عده از مردان می خواهند زنان را کمی به سخره بگیرند، یکی از دستاویزهایشان برای تمسخر، همین سئوالی است که بالا نوشته ام: «چه پوشم؟».

این سئوال را معمولاً خانم ها وقتی می خواهند به یک مجلس یا میهمانی بروند، می پرسند؛ یعنی با جدیت می توان گفت که خانمی نیست که برآیفتن به میهمانی، با این سئوال مهم و چالشی روبه رو نباشد.

این سئوال با اینکه دستاویزی برای تمسخر شده است؛ اما یک سئوال کاملاً مهم است که اتفاقاً دین اسلام هم به آن پاسخ گفته است؛ یعنی درست است که عده ای با این سئوال خانم ها را مسخره می کنند، اما این سئوال به قدری دارای اهمیت بوده است که اسلام هم برای آن پاسخ در نظر گرفته است. تعجب نکنید! اسلام از قبل از تولد تا پس از مرگ برای زندگی کردن برنامه دارد. در این فرمولی خواهیم همه بشویم مانند خانم ها هنگام رفتن به میهمانی و این سئوال را از اسلام پرسیم: «چه پوشم؟»،

فقط فرقی این است که اسلام یک فرمولی دهد که این فرمول هم در میهمانی و هم در غیر میهمانی به کار می آید. اساساً این فرمول

یک فرمول است برای پوشیدن، در هر مکان و در هر زمانی که باشد؛ فرقی ندارد در کدام کشور و کدام شهر باشیم، یا در چه مجلسی و چه جایی، فرقی ندارد در چه زمانی باشم، زمستان، تابستان، در قرن بیست و یکم میلادی یا قرن سوم هجری قمری! این فرمول در همه مکان ها و زمان ها کاربرد دارد.

فرمول پوشش و لباس از نظر اسلام این است:

پنجره

«تمیز + ساده + راحت + موازین شرعی - مدل بیگانگان»

لباس یک انسان مؤمن در مرحله اول باید تمیز باشد. تمیزی معنایش نو بودن نیست؛ ممکن است یک لباس کمی کهنه شده باشد؛ ولی تمیز و مرتب باشد؛ پس به نظر می رسد این مدل هایی که متأسفانه جدیداً رواج پیدا کرده است که لباس را کثیف می کنند و با آن در خیابان می گردند، از نظر اسلام مردود است و اسلام این لباس ها را نمی پسندد؛ این نکته اول.

نکته بعدی در مورد لباس این است که لباس باید ساده باشد. اسلام با لباس تجملاتی مخالف است. اسلام لباس ساده را برای انسان های

ص: ۳۲

مؤمن می پسندد. منظور از ساده هم مشخص است؛ هرکسی به اعتبار عرف عمومی دینداران جامعه اسلامی باید در نظر بگیرد، هر لباسی را که در نظر بگیرید، معمولاً بالاتر از آن هم وجود دارد، پایین تر از آن هم وجود دارد؛ پس انسان نباید خودش را گول بزند و لباسش را با بالاتر از خودش مقایسه کند و بگوید لباسم ساده است! عرف عمومی دینداران جامعه و شرایط زمانه مشخص است و انسان اگر یک مقدار انصاف داشته باشد، خودش متوجه می شود چه لباسی در عین مطابقت با زمانه، ساده است و چه لباسی تجملاتی محسوب می شود؛ فقط کافی است چشمانتان را ببندید و به روحتان مراجعه کنید، پاسخ را خواهید یافت.

پنجره

امام رضا می فرمایند:

إِنَّ أَهْلَ الضَّعْفِ مِنْ مَوَالِي يَجْتَبُونَ أَنْ أُجْلِسَ عَلَى اللَّبُودِ وَالْأَبْسِ الْخَشِنِ، وَ لَيْسَ يَتَحَمَّلُ الزَّمَانُ ذَلِكَ.

دوستداران کوتاه اندیش من دوست دارند که من روی نمدم بنشینم و لباس درشت بپوشم، در حالی که زمانه [ما] این را نمی پذیرد. (۱)

ص: ۳۳

مطلب بعدی درباره لباس، راحتی لباس است. انسان باید لباسی را انتخاب کند که در آن راحت باشد. منظور از راحتی، هم راحتی جسمی است و هم راحتی روحی. راحتی جسمی یعنی انسان لباسی به تن کند که بدنش را اذیت نکند، حالا این اذیت ممکن است به خاطر نوع دوخت یا مدل لباس یا تنگی و گشادی آن و... باشد. راحتی روحی هم یعنی انسان از اینکه این لباس را به تن دارد، احساس خوبی داشته باشد؛ ملاک احساس خوب هم یک چیز است: «رضایت خدا».

چرا این را می‌گوییم؟ چون ممکن است فردی به خاطر هوای نفسش از یک لباسی خوشش بیاید و به علت فخر فروشی یا جلوه کردن در بین دیگران یا تکبر،^(۱) آن لباس را به تن کند و به این علت از داشتن آن لباس احساس راحتی روحی کند!

این کار یعنی به خاطر جلوه کردن در بین دیگران لباسی را پوشیدن، مناسب یک انسان مؤمن نیست. انسان مؤمن باید احساس راحتی روحی اش از لباسش به خاطر این باشد که احساس کند رضایت خدا را در نوع پوششش اش برآورده کرده است؛ یعنی حتی هدفش از پوشیدن لباس هم باید این باشد که رضایت خدا را به دست بیاورد. قبول دارم سخت است انسان به همچنین مرحله ای برسد؛ اما لازم است انسان

ص: ۳۴

۱- . امام علی می‌فرمایند: از اخلاق قوم لوط در این امت است [مانند] ... پوشیدن روپوش بلند از روی تکبر که بر زمین کشیده می‌شود، گشودن و باز گذاشتن دکمه‌های پیراهن و قبا (کتاب الخصال، ج ۱، ص ۳۳۱).

چیزهای خوب را برای خودش الگو فرض کند و سعی کند به سمت آن الگو حرکت کند؛ بعد اگر انسان این کار را انجام دهد، خدا خودش کمک می کند تا انسان کم کم به آن سطح مطلوب برسد:

پنجره

اشتباه بعضی این است که خیال می کنند ظاهر مرتب باید با اشرافی گری و با اسراف توأم باشد؛ نه! با لباس وصله زده و کهنه هم می شود منظم و تمیز بود. لباس پیامبر وصله زده و کهنه بود؛ اما لباس و سر و رویش تمیز بود. (۱)

نکته آخر هم اینکه انسان های مؤمن نباید پوشششان را مانند بیگانگان کنند. این مطلب هم مانند بحث ساده بودن لباس، عرفی است؛ یعنی به عموم مردم دیندار جامعه اسلامی باید مراجعه کرد تا معیارش دست انسان بیاید؛ مثلاً کت و شلوار پوشیدن در شرایط فعلی، لباس بیگانگان محسوب نمی شود. شاید صد سال قبل این گونه بود؛ ولی در روزگار جدید اینطور نیست؛ اما مثلاً بعضی پیراهن ها و شلوارهای پاره و تنگ با تصاویر عجیب و غریب و جملات عجیب و غریب تر رویشان، یا مدل هایی از لباس که بیشتر شبیه لباس ورزشی می مانند تا لباس عادی،

ص: ۳۵

۱- . بیانات مقام معظم رهبری در خطبه های نماز جمعه تهران، ۲۳/۲/۱۳۷۹.

یا کفش هایی که به کفش فرعون(۱) شبیه تر هستند تا کفش انسان مسلمان! مشخص است که برخی لباس ها ظاهر انسان را شبیه بیگانگان می کند، نه یک انسان مسلمان مؤمن!

یکی از عللی که خداوند به چنین مسئله ای فرمان داده است این است که پوشش، یک تبلیغ محسوب می شود. گردش انسان ها در جامعه با پوشش هایی که مناسب بیگانگان است، ترویج فرهنگ بیگانه محسوب می شود و این فرهنگ در مرحله لباس باقی نمی ماند؛ کم کم این لباس ها، رفتار، خلق و خو، مدل حرف زدن و دیدگاه های انسان را هم تغییر می دهد! اولش شاید با پوشیدن یک شلوار مدل بیگانه شروع می شود؛ ولی همین شلوار کم کم تمام خلق و خو و اخلاق و رفتار را تغییر می دهد. نه فقط برای فردی که این لباس را می پوشد، دیگری هم که این لباس را می بیند و تمایل پیدا می کند که آن لباس را پوشد، تغییر می کند و کم کم تغییر پوشش و رفتار در جامعه فراگیر می شود.

اگر این پوشش های بیگانه در روح و روان آدم ها تأثیر نداشت، هیچ گاه دشمنان یکی از کارهایشان برای تغییر فرهنگ در جوامع اسلامی را این مسئله پوشش قرار نمی دادند. دشمنان سال هاست یکی از محورهای تلاش شان برای تغییر فرهنگ در جوامع اسلامی را همین ترویج پوشش بیگانه قرار داده اند. این را از متن جامعه به راحتی می توان تشخیص داد

ص: ۳۶

۱- امام صادق می فرماید: کفش باریک و نوک دار نپوشید؛ چراکه آن کفش فرعون است و نخستین بار او این را پوشیده است (تحف العقول، ص ۱۰۵).

و متأسفانه حتی گاهی دیده می شود برخی مردان به زنانشان اجازه می دهند با لباس های نامناسب در جامعه ظاهر شوند. (۱)

نکته دیگر اینکه انسان نباید به قول معروف، جوگیر بشود و فکر کند هر چیزی که خودش فکر می کند درست است و اگر تشخیص داد فلان پوشش بیگانه است، حتماً درست فکر می کند!

معمولاً برخی آدم ها این گونه فکر می کنند و بعد این تشخیصشان را برمی دارند و می زنند به سر دیگران و فوراً برچسب بیگانه شدن به انسان های دیگر می زنند! ملاک در این گونه موارد، عرف مردم دیندار جامعه است و باز هم تأکید می کنم، اگر کسی انصاف داشته باشد و وجدانش را بگذارد مقابل خودش، به سادگی می تواند تشخیص دهد که چه پوششی بیگانه محسوب می شود و این پوشش چه تأثیرات منفی به بار خواهد آورد. فقط کافی است انسان خودش را گول نزند.

حالا بیایید این فرمول را برداریم، روی کاغذ بنویسیم و برویم برای خرید لباس؛ نظرتان چیست؟!

ص: ۳۷

۱- . رسول خدا به علی می فرمایند: ای علی! هر مردی از همسرش اطاعت کند، خدا او را به صورت به جهنم بیندازد. علی پرسید: چه اطاعتی؟ پیامبر فرمودند: مردی که به همسرش در پوشیدن لباس نازک اجازه دهد (مکارم الأخلاق، ص ۴۳۸).

وَ لِبَاسِ التَّقْوَى ذَلِكِ خَيْرٌ.

و لباس تقوا بهتر است. (۱)

ص: ۳۸

۱- اعراف: ۲۶.

فصل چهارم « خانه مهر! »

اشاره

تصویر

□

ص: ۳۹

تصوير

□

ص: ٤٠

محل خانه کجا باشد؟ با چه پولی خانه بسازیم؟ مساحت خانه چقدر باشد؟ دستشویی و حمام و اتاق خواب کجا باشند؟ در ساخت خانه از چه مصالحی استفاده شود؟ و... .

آدمی را نمی‌شناسم که به صورت مستقیم یا غیرمستقیم با سئوالاتی از جنس سئوالات بالا درگیر نبوده باشد.

مسئله خانه و مسکن هیچ ارتباطی به زمان ما یا کشور ما ندارد. هر جغرافیا و دوره و عصری را که نگاه کنید، خواهید دید همه انسان‌ها در طول زندگی‌شان، به جهت نیازشان به یک سرپناه، خواه ناخواه مدتی ذهنشان را این مسئله خانه و مسکن درگیر کرده می‌کنند؛ از آن همان دوره‌ای که انسان‌ها خانه‌هاشان در غار بوده تا عصر حاضر که خانه‌ها به صورت عمودی به آسمان عروج کرده‌اند. در زمانه ما با ظهور انبوه‌سازی در آپارتمان‌ها و طرح‌های کلان‌دولتی، ذهن انسان بیشتر سمت تهیه کردن پول برای ثبت نام در طرح‌های مسکن است! در این عصر ما کمتر به محل ساخت خانه، نقشه خانه، مصالحی که لازم است برای ساخت به کار برده شود و... توجه می‌کنیم و بیشتر به دنبال این هستیم

که فقط یک خانه داشته باشیم؛ به قولی می‌گوییم: «خانه باشد، زهر عقرب باشد!»

حالا- جا و نقشه و مصالحش زیاد مهم نیست! نمی‌گوییم اصلاً مهم نیست، بلکه به علت فشارها و مشکلاتی که داریم، بهداشتن حداقل‌ها در خانه و مسکن راضی هستیم! غافل از آنکه خانه به اعتبار قرآن کریم، باید محل آسایش و آرامش انسان باشد و بی‌توجهی به جزئیات خانه، آرامش و آسایش را در پیش نخواهد داشت:

پنجره

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا... .

و خداست که خانه‌های شما را محل سکونت و آسایش شما قرار داد ... (۱)

پس از این مقدمه، می‌رسیم به یک فرمول؛ فرمولی که درباره خانه است، خانه و مسکن از نظر اسلام. حالا هرکس در این زمانه و در این شرایط هرچقدر توانست خانه‌اش را به این فرمول نزدیک کند، خودش سود کرده است و خودش به محل آسایش و آرامش از نظر اسلام نزدیک شده است. فرمولخانه، خیلی جالب است. وقتی انسان به جزئیاتش دقت کند و آنها را با شرایط فعلی جامعه مقایسه کند،

ص: ۴۲

نکات بسیار جالبی توجهش را جلب می کند و متوجه شکاف و فاصله بسیار بزرگی می شود بین چیزی که عمل کرده ایم و چیزی که اسلام می گوید.

نکته دیگری هم ذهن انسان را درگیر می کند و آن اینکه خصوصیتی که اسلام برای خانه خوب در نظر گرفته است، مخصوص انسان مسلمان مؤمن نیست و هر انسان آزاده ای وقتی به فرمول اسلام نظر کند، این فرمول را می پسندد و به عبارت دیگر، این فرمول اسلام یک فرمول بشری است و مختص به مسلمانان نیست.

و اما فرمول:

پنجره

«ساخت با پول حلال + نقشه و جای مناسب + محله و همسایگان خوب + استحکام بنا - تجملات»

فرقی ندارد این پول حرام چگونه به دست آمده باشد؛ از طریق کلاه برداری باشد، یا استفاده از موقعیت، رشوه باشد یا ...، خانه ای که با پول حرام ساخته شود، حتی اگر آن پول حرام فقط یک آجر از تمام خانه باشد، خانه مطلوب از نظر اسلام نیست. این خانه برکتی نخواهد داشت و

ص: ۴۳

همان یک آجر، می شود اساس خرابی و ویرانی حقیقی آن خانه. (۱)

خانه باید در جای مناسبی قرار گرفته باشد. مقصود از این مورد، چیزی جدای از محله و همسایگان است و منظور موقعیت جغرافیایی خانه است؛ هم خود خانه و هم نقشه آن؛ مثلاً جایی ساخته شود که زمین استحکام لازم را دارد، جایی باشد که اهل خانه به امکانات مورد نیازشان دسترسی آسانی داشته باشند، دستشویی و اتاق ها جلوی چشم دیگران نباشد، از نظر جغرافیایی خانه دور از جامعه نباشد و زندگی در اطراف آن جریان داشته باشد، آب و هوای خوب و مناسبی داشته باشد و... . خانه باید محل آرامش باشد. نوع معماری خانه، مصالح، نقشه، قرار گرفتن اتاق ها، آشپزخانه، حمام و دستشویی و... همگی بر روی روان انسان و آرامش انسان تأثیر می گذارد. معماری های قدیم را حتماً دیده اید یا برخی ممکن است در آن زندگی کرده باشند و یادشان بیاید؛ نوع معماری به گونه ای بود که همه خانواده کنار هم جمع شوند، حیاط، حوض وسط، قرار گرفتن اتاق ها و... . نوع معماری و نقشه خانه در آرامش و آسایش انسان و تربیت انسان مؤثر است. آرامش فقط برای افراد خانه خود انسان نیست. آرامش داشتن ما در خانه مان نباید باعث از بین رفتن آرامش دیگران بشود؛ به همین دلیل اسلام سفارش می کند به ساختن خانه هایی که به خانه همسایه

ص: ۴۴

۱- . پیامبر می فرمایند: از استعمال سنگ حرام در ساختمان پرهیزید که مایه ویرانی است (مستدرک الوسائل، ج ۳، ص ۴۷۲).

پنجره

شکل معماری در جامعه و در چگونه خانه ای زندگی کردن، بخشی از فرهنگ جامعه را شکل می دهد؛ زیرا خانه های قدیمی ما یک نوع خانواده و خلیات بار می آورند (حیات بزرگ، حوضی در وسطش و اتاق هایی در اطراف. از این اتاق، پدر بزرگ در می آید و از آن اتاق، دایی و از آن یکی هم عمو. بچه های خانواده، همه دور و بر یک سفره جمع می شوند و در واقع، این خانه است که خانواده را به دنبال خود می کشاند) و آپارتمان نوع دیگری از خانواده ایجاد می کند. حتی شکل در و پنجره و ارتباط اتاق ها با هم، به ناچار تأثیر خاصی بر ذهن و خلق و منش و تربیت افراد دارد. (۲)

معماری های قدیم یکی از نکات مثبت شان همین مسئله بود؛ هم آرامش فرد و خانواده اش و هم آرامش و آسایش همسایه؛ ولی الآن آسمان خراش ها آسایش ها را بلعیده اند. در معماری قدیم، برای راحتی

ص: ۴۵

۱- [از حقوق همسایه بر انسان این است که] ساختمان منزل خود را بلند نسازد که سبب آزار و اذیت او شود. نسبت به اشرافیکه به منزل او پیدا می کند، جلوی فضا و دیدگاه او را سد نکند و از ورود و خروج هوای سالم به منزل او جلوگیری نکند (مستدرک الوسائل، ج ۸، ص ۴۲۷).

۲- . بیانات مقام معظم رهبری، در دیدار اعضايشوراهايفرهنگعمومياستان ها، ۱۹/۴/۱۳۷۴.

زن ها و مردها دو نوع کوبه بر روی در نصبود که باتوجه به صدای متفاوت شان، شخصی که در خانه بود می فهمید مردی پشت در است یا زنی.

از این نکته که بگذریم، خانه ای از نظر اسلام خوب است که در محله ای خوب قرار گرفته باشد و همسایگان فرد، انسان های نیکوکار و صالحی باشند. (۱) اسلام نگفته است در محله ای زندگی کن که انسان های با ثروت زیاد زندگی می کنند، بلکه نیکوکاری و صالح بودن همسایه ها را مورد توجه قرار داده است.

چرا؟ چرا این مسئله اینقدر مهم است؟ چون انسان های زیادی هستند که فقط به علتداشتن همسایه های بد و آزارشان مجبور شده اند خانه هایشان را به قیمت هایی بسیار کم بفروشند و از آن محله بروند؛ چون انسان برای اینکه آسایش داشته باشد و در پرتو این آسایش بتواند به عبادت خدا پردازد، لازم است در خانه ای زندگی کند که محل و همسایگانش خوب باشند؛ اما خوب به اعتبار دین، اخلاق و نیکوکاری.

نکته دیگری که درباره خانه بسیار مهم است اینکه خانه باید بنایش مستحکم باشد. (۲) بلایای طبیعی در زندگی انسان بسیار اتفاق می افتند؛ سیل هست، زلزله هست، رانش زمین هست، طوفان هست و...

ص: ۴۶

-
- ۱- امام صادق می فرمایند: خانه را شرافتی است. شرافت خانه به ... هم نشینان خوب است و خانه را برکتی است. برکت خانه، جایگاه خوب آن... و همسایگان خوب آن است (مکارم الأخلاق، ص ۱۲۶).
  - ۲- امام صادق می فرمایند: خداوند دوست دارد وقتی بنده ای کاری انجام می دهد، محکم و استوار انجام دهد (وسائل الشیعه، ج ۳، ص ۲۳۰).

خانه را باید به گونه ای ساخت که در مقابله با بلایای طبیعی، حداقل اندکی مقاوم باشد. ما امروزه خانه ها را به گونه ای می سازیم که عمر مفیدشان گاهی به چهل سال نمی رسد و برخی از خانه های ما بعد از چهل سال بدون اینکه زلزله ای چیزی بیاید، تنها با وزیدن یک باد تند ممکن است ویران شود!

کشور ما و مردم ما از این مستحکم نبودن خانه ها ضرر و زیان های زیادی دیده اند؛ یک نمونه اش زلزله شهرستان بم در استان کرمان با آن همه کشته! اگر خانه ها مستحکم تر ساخته می شدند، وضعیت کشته شدگان از زلزله به این سطحی که الآن هست، نبود. خیلی از کشورهای شرق آسیا زلزله هایشان بیشتر از کشور ماست؛ هم به لحاظ قدرت و هم به لحاظ تعداد و مدت زلزله؛ ولی میزان تلفات شان از ما کمتر است، چرا؟ چون خانه هایشان را مستحکم می سازند و به این دستور اسلام بیشتر از ما که مسلمانیم، توجه می کنند.

و اما تجمل؛ تجمل خانه فقط به محلها آن یا به کاربردن مصالح ساختمانی خیلی گران و تجملاتی نیست؛ استفاده از نقشه ای که نشان از تجمل باشد و اینکه حتی خانه دارای وسعتی بیش از حد کفاف خانواده باشد (۱) هم تجمل محسوب می شود و در روز قیامت وبال گردن مالکش خواهد بود. (۲)

ص: ۴۷

-
- ۱- . گفته شد یا رسول الله [انسان] چطور برای خودنمایی و شهرت [خانه ای] بنا می کند؟ فرمود: خانه را بیشتر از نیازش می سازد تا بر همسایگان خویش تکبر ورزد و بر برادرانش فخر بفروشد (وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۳۳۸).
  - ۲- . هر ساختمانی که بیش از حد کفاف باشد، روز قیامت وبال [گردن] س مالکش خواهد بود (وسائل الشیعه، ج ۵، ص ۳۳۷).

هرچه انسان بیشتر با تجمل آجرهای خانه اش را بالا ببرد، بیش از قبل دینش پایین می آید. یکی از سعادت های انسان و راه های پیروزی انسان بر مشکلات زندگی، داشتن خانه ای خوب، تمیز و دارای وسعتی به اندازه است. اتاق ها به اندازه و تمیز باشند، آشپزخانه و محل پخت و پز مناسب و درجایی راحت برای آشپز باشد، دستشویی و حمام تمیز و در جایی دور از چشم دیگران باشد و... .

هیچ کس منکر این نیست؛ ولی گاهی دیده می شود انسان ها برای اینکه به یکدیگر فخر بفروشند یا اینکه احترامی چیزی بین اهالی محل یا فامیل کسب کنند، دست به استفاده از تجمل می زنند. اینکه خانه تمیز باشد، وسعتشبه اندازه باشد و... به هیچ وجه چیزهای بدی نیستند؛ ولی قرار است خانه بشود مایه آرامش انسان تا انسان بهتر و بیشتر بتواند بندگی خدا را بکند، نه اینکه خود این خانه، ساخت و ساز، مصالح و نقشه اش و... بشود دلیلی برای آسایش نداشتن انسان در خانه ابدی اش ... ؛ قبر...

برای آن خانه چه کرده ایم؟! مسکن مهر یعنی جایی که انسان به جهت اینکه آرامش دارد، مهرورزی می کند و مهربانی و همین مهرورزی کردن و مهربانی کردن برایش بندگی کردن را به ارمغان می آورد و می شود

دلیل تا در خانه ابدی اش آرامش داشته باشد. آرامش اصلی آنجاست. جوری زندگی کنیم که وقتی از دنیا رفتیم، خانه ابدی مان محل آسایش و آرامش مان باشد.

ص: ۴۹

اشاره

تصویر

□

ص: ۵۱

تصوير

□

ص: ٥٢

می دانید ضرورت چیست؟ ضرورت همان چیزی است که خودمان در حالت خودمانی به آن می گوئیم ضرورت!

مثلاً وقتی دانشگاهی می خواهد اردوی کوهنوردی ببرد، می گوید:

«از آوردن وسایل غیرضروری خودداری نمایم!» یا مثلاً وقتی می خواهید با پدر و مادرتان به مسافرت یکی دو روزه بروید، اگر یک وانت گوشت گوسفند برای خوردن بار خودتان بکنید، پدر و مادرتان (در صورتی که خیلی مودب باشند و به خاطر این کار به عقلمندان شک نکنند!) می گویند: «عزیزم اینقدر گوشت که نیاز نمی شود... فقط به مقدار ضرورت بیاور!»، یا مثلاً می گوئیم: «انسان ضرورت دارد چیزی بخورد؛ چراکه اگر نخورد، می میرد!».

ضرورت در مورد بازار رفتن و خرید کردن هم به کار می رود.

در فرمول رفتار ما در خرید کردن از این ضرورت استفاده می شود و این فرمول از قرار ذیل است:

«آیا + ضرورت دارد + جنسی که می خواهیم + بخرم؟»

مثلاً- اگر قرار است تلویزیون بخرید، به خودتان بگویید: «آیا ضرورت دارد تلویزیون ۴۲ اینچ بخرم؟» یا اگر قرار است خانه بخرید، بگویید: «آیا ضرورت دارد خانه ای در محله فلان بخرم؟» یا اینکه اگر قرار است یک چیز ساده مثل پفک، لواشک، دمپایی و... بخرید، از خودتان این را سؤال کنید که آیا ضرورت دارد؟!

این سؤال را از خودتان پرسیدید، بعد چه می شود؟ بلافاصله بعد از پرسیدن این سؤال ممکن است تصویری از کارهای ضروری دیگری که می شود به جای این خرید انجام داد، ذهنتان را می گیرد؛

مثلاً ممکن است با خود بگویید تلویزیون می تواند کوچک تر هم باشد؛ پس ضرورتی ندارد آن تلویزیون ۴۲ اینچ را بخرم. خانه می تواند در محله فلان نباشد و ضرورتی به داشتن خانه در آن محله نیست و... .

انسان هایی هستند هیچ احتیاجی به خانه و ساخت و ساز آن ندارند و حتی شغل شان هم این نیست؛ ولی بی خود و بی جهت مالشان را صرف خانه ای می کنند که نه خودشان و نه دیگری بنا نیست در آن ساکن شود و... استفاده از فرمول ضرورت چقدر برای این دسته از انسان ها حیاتی و ضروری است.

امام رضا به نقل از رسول خدا می فرمایند:

فَلَا تَبْنُوا مَالًا تَسْكُنُونَ وَلَا تَجْمَعُوا مَالًا تَأْكُلُونَ وَاتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ.

چیزی که در آن سکونت نمی کنید را نسازید و چیزی که نمی خورید را انباشته نکنید و از خداوندی که به سوی او خواهید رفت، بترسید. (۱)

ما برای مدت بسیار کمی اینجا هستیم؛ منظوم در این دنیاست. گاهی بعضی خریدهای ما مثل آن مسافرت دو روزه با پدر و مادر و یک وانت گوشت گوسفند است که به آن هیچ احتیاجی نیست و هیچ استفاده ای از آن نمی شود.

این مدت کمی که در این دنیا حضور داریم، واقعاً و انصافاً ارزش بعضی چیزها را ندارد. هیچ مشکلی پیش نمی آید اگر به جای برخی خریدهای غیر ضروری، کار ضروری دیگری بکنیم. آن ضرورت می تواند کمک کردن به بعضی بچه های مناطق محروم کشورمان باشد که ساده ترین احتیاجات زندگی را هم ندارند. آن ضرورت می تواند آینده نگری و ذخیره

ص: ۵۵

کردن این پول برای زندگی بهتر فرزندانمان یا حتی خودمان باشد. آن ضرورت می تواند هزینه کردن آن پول در یک کار اقتصادی باشد. حتی همان مقداری را هم که تصور می کنیم، بسیار کم است. اگر کم کم ذخیره کنیم، می تواند در یک کار کوچک اقتصادی به یک انسان فعال در این زمینه کمک کند. خدایا شکر در این زمانه با ظهور اوراق مشارکت و سهام های مختلف شرکت ها و... حتی با هزینه کم هم می شود سهم کوچکی در اقتصاد ایفا کرد.

به این فکر می کنم که چه دنیای قشنگی می شود اگر آدم ها در خریدهایشان از این فرمول استفاده کنند:

پنجره

آن وقتی که جامعه احتیاج دارد، می بینیم که با آن پولی که این آقا... صرف یک خرید بی جا می کند... در حالی که به آن نیازی هم ندارد... این پولی است که اگر باهم جمع بشوند... صرف فلان پروژه عمرانی در کشور بشود، بخش عظیمی از مردم از آن استفاده خواهند کرد و از فقر رهایی خواهند یافت. (۱)

ص: ۵۶

اشاره

تصویر

□

ص: ۵۷

تصوير

□

ص: ٥٨

زبان فارسی جزء فرهنگ ما و جزئی از سنت های ما محسوب می شود. ما با این سنت چه کرده ایم؟ از خود ما نویسنده ها گرفته تا دیگران! یک وقت یک انسانی مثل بنده نسبت به بعضی چیزها در زبان فارسی، بعضی لغات و بعضی دستور زبان ها ... جاهل است و می رود می پرسد، مقداری می فهمد و بر همان اساس می نویسد. این آدم رفته پرسیده، تلاش کرده که خودش را اصلاح کند، حالا در حد توان نوشتن و خواندنش را سعی کرده است فارسی باشد. این بنده خدا را نمی شود زیاد سرزنش کرد. به هر حال تلاش خودش را کرده است؛ اما یک وقت است مجموعه ای از آدم ها اساساً هیچ علاقه ای به استفاده از لغات فارسی ندارند و یک جورهایی ننگشان می آید از زبان بومی شان استفاده کنند؛ چرا باید این گونه باشد؟ اسلام سفارش می کند به اینکه سنت های نیکو لازم است حفظ شود و نباید به آنها زیان وارد کرد. (۱)

قبول کردیم که باید زبان فارسی را به عنوان بخشی از سنت و

ص: ۵۹

۱- حضرت علی به مالک اشتر درباره سرزمین مصر می فرمایند: سنت نیکویی را که بزرگان این امتبه آن عمل کرده اند و رعیت بر آن سنتبه نظام آمده و حالش نیکو شده است را مشکن و سنتی میاور که به سنت های نیکوی گذشته زیان رساند (نهج البلاغه، نامه ۵۳).

فرهنگ مان حفظ کنیم. فرمول رفتار با زبان فارسی چیست؟ با این زبان باید چگونه تعامل کنیم؟ با این زبان باید چگونه رفتار کنیم؟

رفتار با زبان فارسی در فرمولزیر آمده است:

پنجره

«تعمیق + گسترش - ورود لغات بیگانه»

زبان فارسی نیازمند تعمیق است. تعمیق از همان عمق و اینها می آید که مثلاً در استخر به کار می بریم. این تعمیق یعنی اینکه وارد عمق زبان فارسی بشویم، در سطح نمایم. اینبه هر حال کار پژوهشگران است که وارد عمق زبان فارسی بشوند و مسائل مختلفی که در این باره وجود دارد را بررسی کنند؛ شیوه های آموزشی، لغات مختلفی که وارد می شوند و نیاز به معادل سازی دارند، شیوه های نوشتن و... تمام مسائلی که درباره زبان فارسی مطرح است و حتی بررسی همین هجمه ها و مسائلی که علیه زبان فارسی اتفاق می افتد نیز جزء تعمیق محسوب می شوند. درست است که کار اصلی در خصوص تعمیق، بر عهده پژوهشگران زبان فارسی است؛ ولی ما مردم عادی هم می توانیم در حد نیاز خودمان به زبان فارسی کمک کنیم و آن را گسترش دهیم و از ورود لغات بیگانه در کلام و نوشتار خودمان جلوگیری کنیم. ما می توانیم حداقل

ص: ۶۰

در روابط عادی روز مره خودمان از لغات فارسی استفاده کنیم و اگر یک لغت را یاد گرفتیم، کم کم لغات دیگر را هم بیاموزیم تا زمانی که تمام لغات خارجی از فرهنگ لغت نوشتاری و گفتاری مان حذف شوند.

شاید برایتان جالب باشد که بدانید روزی زبان فارسی، زبان علمی بخش قابل توجهی از جهان بوده است. قسطنطنیه قدیم، شبه قاره هند و خیلی مکان های دیگر از زبان فارسی استفاده می کرده اند؛ اما بعد مهاجمان خارجی و انگلیسی ها آمدند و اولین کاری که کردند، این بود که زبان فارسی را از بین ببرند و زبان انگلیسی و خارجی را در آن جا حاکم کنند:

پنجره

زبان فارسی یک روزی از قسطنطنیه آن روز، از استانبول آن روز، زبان علمی بوده تا شبه قاره هند؛ اینکه عرض می کنم از روی اطلاع است. در آستانه- مرکز حکومت عثمانی -زبان رسمی در یک برهه طولانی از زمان، زبان فارسی بوده. در شبه قاره هند، برجسته ترین شخصیت ها با زبان فارسی حرف می زدند و انگلیس ها اول که آمدند شبه قاره هند، یکی از کارهایی که کردند این بود که زبان فارسی را متوقف کنند؛ جلو زبان فارسی را با انواع حيله و مکرهایی که مخصوص

ص: ۶۱

امید است همه در حد فهم و توانی که داریم، از این فرهنگ و سنت بومی خودمان به درستی پاسداری کنیم. هر کدام از ما تک تک یک رسانه هستیم و یک تبلیغ کننده و گسترش دهنده زبان فارسی. به هر حال ما از این زبان استفاده می کنیم. همین که در جامعه، در خانه، در محل کار، در کوچه و خیابان به درستی از زبان فارسی استفاده کنیم و خصوصاً از لغات بیگانه استفاده نکنیم، می شود ترویج و گسترش و تبلیغ زبان فارسی. شاید روزی تمام لغات بیگانه از زبان عزیزمان حذف شوند و اینکه ما روش ملت ها و دولت های کشورهای دیگر را به پیش نگیریم که انتهایشان رسید به اینکه چیزی از زبان بومی شان جز حرف هایی در لابه لای کتاب های کتابخانه های قدیمی نماند. ما به امید خدا زبان فارسی مان را به خوبی حفظ خواهیم کرد؛ تاریخ این را خواهد گفت:

پنجره

يُرِيدُ اللَّهُ لِيُذَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ.

خدای خواهد روش های کسانی را که پیش از شما بودند برای شما بیان کند و شما را بدان هدایت فرماید. (۲)

ص: ۶۲

۱- .بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی، ۱۹/۹/۱۳۹۲.

۲- . نساء: ۲۶.

باید به سلامت و بهداشت، آراستگی، لباس و پوشش و مسکن در زندگی ات اهمیت بدهی و در همه این ها تمیزی و سادگی و رعایت موازین شرعی شرط است.

می دانی که باید در خریدهای زندگی ات ضرورت را در نظر بگیری و سعی کنی به کمک به دیگران به جای خرید های غیر ضروری اهمیت بدهی و در نهایت اینکه زبان فارسی را پاس بداری و از ورود لغایت بیگانه به این زبان جلوگیری کنی. این ها «زیبایی و آراستگی» برخی از جزئیات زندگی ات هستند.

بیشتر بخوانیم

۱. ماه تابان. سید محمود طاهری. انتشارات مرکز پژوهشهای

ص: ۶۳

۲.۲. سر پوشش . مجموعه رهنما جلد ۹۷. علیرضا مستشاری .

۳. پرسمان رضوی جلد ۷. سبک زندگی (منشور زندگی در منظر امام رضا). معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس

رضوی

ص: ۶۴

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند؟

سوره زمر / ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ. ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفاً علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب «مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱. بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)
۲. تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی
۳. جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه، تبلت ها، رایانه ها و ...
۴. سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو
۵. گسترش فرهنگ عمومی مطالعه
۶. زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱. عمل بر مبنای مجوز های قانونی
۲. ارتباط با مراکز هم سو
۳. پرهیز از موازی کاری

۴. صرفا ارائه محتوای علمی

۵. ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱. چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲. برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳. تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴. تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵. ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶. تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷. راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸. طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹. برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰. برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

JAVA.۱

ANDROID.۲

EPUB.۳

CHM.۴

PDF.۵

HTML.۶

CHM.۷

GHB.۸

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

ANDROID.۱

IOS.۲

WINDOWS PHONE.۳

WINDOWS.۴

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

در پایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می
نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان - خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آواده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی - پلاک ۱۲۹/۳۴ - طبقه
اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۰۲۱ - ۸۸۳۱۸۷۲۲

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

مرکز تحقیقات رایانگی

اصفهان

گامی

WWW

برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشانی

www.Ghaemiyeh.com

www.Ghaemiyeh.net

www.Ghaemiyeh.org

www.Ghaemiyeh.ir

مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.

۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹

